

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒  
รอบการประเมินที่ ๒ / ๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล นายรณชิต คำฝอย ตำแหน่ง นายช่างโยธาปฏิบัติงาน  
หน่วยงานกลุ่ม/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒  
หัวข้อการพัฒนา แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน  
วิธีการพัฒนา ศึกษาอบรมผ่านทางระบบออนไลน์  
วันที่พัฒนา ๖ ก.ค. ๒๕๖๗ สถานที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒  
หน่วยงานที่จัดอบรม LDD e-Training กรมพัฒนาที่ดิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และสื่อสารถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เกษตรกรได้เข้าใจเกี่ยวกับโครงการเพื่อแก้ไขปัญหากัญแล้ง และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปสาระสำคัญ รายละเอียดสำคัญตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถใช้น้ำในช่วงหน้าแล้งและฝนทิ้งช่วงได้
๒. เกษตรกรสามารถใช้น้ำในการเกษตรปลูกพืชผักบนคันสระและเลี้ยงสัตว์ได้

(ลงนาม).....

(นายรณชิต คำฝอย)  
นายช่างโยธาปฏิบัติงาน

(ลงนาม).....

(นายสงกรานต์ หอมมาน)  
ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่



# โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

## 1 ความสำคัญของโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2547 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การกักเก็บน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำรวมถึงความพร้อม ของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุด สระน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ในการออกค่าใช้จ่าย 2,500 บาทต่อบ่อ

## 2 สำหรับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อขุดสระ มีดังนี้

1. บริเวณที่จะทำการขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นา จะต้องเป็นพื้นที่ลุ่มหรือในพื้นที่เหมาะแก่การกักเก็บ ความลาดชันของพื้นที่ไม่เกิน 2 เปอร์เซ็นต์
2. สระที่จะขุดต้องมีพื้นที่รับน้ำไม่น้อยกว่า 8 ไร่ ของขนาดสระ โดยให้สังเกตจากร่องน้ำหรือ สัมภาษณ์หาข้อมูลประมาณน้ำในพื้นที่ประกอบการ พิจารณา
3. บริเวณที่จะขุดสระจะต้องเป็นดินที่มีดินเหนียว ปนอยู่ไม่น้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ตลอดความลึก 3 เมตร จากผิวดิน
4. ความลึกของสระจะต้องไม่เกิน 3 เมตร
5. สระที่จะขุดจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นบริเวณพื้นที่ รับน้ำของพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายของดินเค็ม ทั้งนี้ให้ยกเว้นพื้นที่ที่ได้มีการจัดการระบบป้องกันการ แพร่กระจายของดินเค็มอย่างดีแล้ว
6. สระเก็บน้ำ มีความจุอย่างน้อย 1,260 ลบ.ม. ตามปริมาณงานดินขุด กรณีขุดสระในพื้นที่ลุ่ม ความ จุของสระเก็บน้ำจะมากกว่า 1,260 ลบ.ม.
7. สระเก็บน้ำ ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามรูปแบบ มาตรฐาน อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือรูปแบบอื่นได้

## 3 การเข้าร่วมโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1. ติดต่อกับหมอดินอาสาไปพบหมอดินอาสาพร้อมแจ้งประสงค์ว่าต้องการ มีสระน้ำในพื้นที่ของตนเอง พร้อมกรอกแบบฟอร์มแจ้งความประสงค์ของแหล่งน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลบ.ม. และระบุจำนวนที่ต้องการ
2. ติดต่อกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต หรือสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดที่อยู่ในจังหวัดใกล้บ้านของท่าน
3. ติดต่อกับงานให้คำปรึกษาการก่อสร้างแหล่งน้ำประจำไร่นาฝ่ายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กองช่าง กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



## 4 การดำเนินงาน

การดำเนินการขุดสระน้ำขนาด 1,260 ลบ.ม. ในพื้นที่เกษตรกร โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 2,500 บาท/บ่อ

1. การเตรียมความพร้อมของเกษตรกร
  - สำรวจเกษตรกรที่มีความต้องการสระน้ำ
  - พิจารณาความเหมาะสม เช่น การถือครอง พื้นที่ดำเนินการ การใช้ประโยชน์จากแหล่ง
  - คัดเลือกเกษตรกร
2. การเก็บเงินสมทบจากเกษตรกรเก็บเงินสมทบจากเกษตรกรจำนวน 2,500 บาท โดยผ่านบัญชี ธกส.
3. ดำเนินการขุดสระน้ำ ส่งเสริมและติดตามการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และประมง

## 5 การตรวจสอบพื้นที่

1. การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้
2. การตรวจสอบพื้นที่ที่ทำการขุดสระน้ำว่าเป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานหรือไม่
3. ในส่วนของการตรวจสอบว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำหรือไม่
4. พื้นที่ดำเนินการให้มีการจัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้าง

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

- 1) ลงทะเบียนผู้รับเหมา
- 2) บันทึกรายละเอียดสัญญา
- 3) บันทึกรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับเหมารับผิดชอบดำเนินการขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

## 6 รูปแบบการก่อสร้าง

รูปแบบการก่อสร้าง กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบมาตรฐานสระน้ำความจุ 1,260 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และความลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุดโดยการพิจารณาจากตารางแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึก ของสระน้ำเมื่อมีปริมาณดินขุด 1,260 ลูกบาศก์ เมตร ที่มี ความลาดด้านข้างต่างกัน